

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

74. ÅRGANG

1. DESEMBER 1962

A V I N N H O L D E T :

VÅR FARS HUS - KONSILET VED ET VENDEPUNKT - KRISTEN-
DOM OG SORT KULTUR - VENTER VI ENNÅ PÅ JESUS
KRISTUS - BLIKK PÅ TIDEN - BOKANMELDELSER - UTLANDET

NR

23

NESTE NUMMER UTKOMMER 22. DESEMBER 1962

TIDEBØNNER

etter den tyske utgave:

OFFICIUM DIVINUM PARVUM

av P. Hildebrand Fleischmann O.S.B.

598 sider, innbundet i sort granitol.

Kr. 34,—.

Den gamle pakts salmer, hymner fra den kristne oldtid, tekster fra Den hellige skrift og fra kirkefedrene, søn- og festdagens messebønner. En bok for dem som vil be med Kirken og gå med Kirken gjennom den liturgiske dag.

Tilsalg i:

ST. JOSEPHS INSTITUTT, Akersveien 4, Oslo.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersveien 5, Oslo.

Fredagene før jul

har ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo, åpent til kl. 19.

(Øvrige dager til 16, lørdager til 14.)

Utsøkt vakre julekort, 0,25, 0,60, 0,70, 0,80. Hummelkalendere 8,50. Mange andre kunstkalendarer. Adventkalendarer. Julekrybber og figurer. Lys, krusifikser, medaljer etc.

Ny liste over grammofonplater tilsendes gratis. - Stadig nye bøker!

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes	}	Arendal
Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammerfest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hønefoss
St. Franciskusøstrenes		
Moderhus	}	Lillestrøm
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Tromsø
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Trondheim
St. Mikael's Kirke		
St. Mikael's Prestegård	}	Tønsberg
St. Theresia kirke		
St. Franciskus Hosp.	}	Tønsberg
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	Tønsberg
St. Elisabeth Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

RETRETT onsdag 5 og torsdag 6. desember: Andakt i St. Josephs Kapell kl. 19.30.

Leder: Pater Patfoort O.P.

Fredag 7. og lørdag 8. desember tar medlemmene del i aftenmessen i St. Olavs kirke kl. 19. Felleskommunion under aftenmessen 8. desember. Alle katolske damer er velkommen.

Søndag 9. desember: Patronatsfest i foreningslokalet etter andakten kl. 19. Liste lagt ut på St. Josephs Institutt. Listen inndras torsdag 6/12.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 11, tlf. 68 08 68.

Kontortid 12—13 hver dag unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.

Akersv. 5, Oslo.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 2. DESEMBER (1. s. i advent): Ep. Rom. 13, 11—14. Ev. Luk. 21, 25—33. Mandag: Frans Xaver, bekj. Tirsdag: Petrus Chrysologus, kirkelærer. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Nikolaus, bekj. Fredag: Ambrosius, kirkelærer. Lørdag: Marias uplettede unnfangelse.

SØNDAG 9. DESEMBER (2. s. i advent): Ep. Rom. 15, 4—13. Ev. Mt. 11, 2—10. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Damasus, pave. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Lucia, jomfru. Fredag og lørdag: Ferialdager.

SØNDAG 16. DESEMBER (3. s. i advent): Ep. Fil. 4, 4—7. Ev. Joh. 1, 19—28. Mandag og tirsdag: Ferialdager. Onsdag: Imbredag. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Thomas, apostel. Lørdag: Imbredag.

SØNDAG 23. DESEMBER (4. s. i advent): Ep. 1. Kor. 4, 1—5. Ev. Luk. 3, 1—6.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Still-	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00	11.00 —
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN, St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23 75 1	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 55 0	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: Maria Kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.30
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949		10.45
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20 221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, tlf. 7558 Mariabeimen, Norge, tlf. 7184	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Elisabeth Inst. St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	8.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gannes O.P.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

VÅR FARS HUS

Åtte unge har gitt hvert sitt bidrag til en ny generasjons oppgjør med kristendommen. Det er kommet i bokform og heter «I min Fars hus —?»

Dette generasjonsoppgjøret skiller seg på en bemerkelsesverdig måte fra 20- og 30-årenes. Man avviser ikke lenger kristendommen fordi den skal være absurd og stridende mot den dagklare fornuft. Vår generasjons ungdom stiller et helt annet spørsmål til den kristne tro: Er den i stand til å engasjere oss? Har den et budskap som vi kan betro vårt liv til?

Aksentforskyvningen er ikke uten visse farer — den kan bety en nedvurdering av fornuften, til fordel for den rent irrasjonelle følelse. Men snarere innebærer den allikevel en forståelse av at det er det hele menneske som må ta stilling til de avgjørende livsproblemer; ens orientering i tilværelsen løses ikke på forstandsplanet alene. «Drømmen om kjærlighetskilden» heter karakteristisk nok yngstemanns innlegg.

Men kan nå kirken komme denne «drømmen om kjærlighet», dette kravet om engasjement i møte? — For å skissere et svar, kan vi ta vårt utgangspunkt i en annen nyutkommen bok, nemlig professor *Jervells* foredrag om «Den historiske Jesus».*

Man hadde vennet seg til å betrakte den historiske Jesus og Kirken som to uforlikelige størrelser. Der Kirken kommer inn, går Jesus Kristus ut — så lyder den krasseste formuleringen av denne motsetningen. Jesus er den levende og livgivende, den appellerende og engasjerende — men Kirken er de døde stener og de stive grener, organisasjonens klamme hånd over alt spontant religiøst liv.

Den tid er visst allikevel forbi da man mente å kunne velge Kristus uten samtidig å velge Kirken. Mer og mer går det opp for de nye generasjoner, at den som avviser den ene, må nødvendigvis også forstøte den andre. Kirken er Kristusbæreren — Kristi budskap har ikke noen mening uten den.

Men Kirken lever også i en fare, som er konstant — og anderledes kan det ikke være — nemlig den å lukke seg så fast om sitt budskap, om det engang hørte og sette, at dette blir et minne bare og ikke lenger noen aktuell

realitet. Kirken er det vidne som har sett og hørt den oppstandne Herre, og skal bringe ham videre. Men Kirken består av mennesker — og blir de for opptatt med seg selv og sitt, risikerer de å spinne budskapet inn i en drøm, fjernet fra denne verden. Kristus er nok også der til stede, men han mister all sin smak, all sin kraft og all sin menneskelige farve; han forvises inn i glansbildets eventyrverden. I praksis blir han en skikkelse som hører en fjern legende til, og som avmektig må tie om denne verdens problemer.

Men da trer historikeren til. Ikke så at han og han alene kjenner den hele og fulle sannhet om Kristus. Men det blir hans oppgave å fremheve trekk som var halvt utvisket, å sette ord og handlinger av Kristus inn i en sammenheng som man ikke på lenge hadde sett og kjent. For Kirken er jo bærer av et budskap som er større enn den selv. Aldri lykkes den med å holde det hele og fulle evangelium frem på en gang. Historikeren er også en slags profet — også han må løfte sin advarende hånd og tale Guds folk til rette, når det tenderer mot å glemme en sannhet som er hard å bære: Slik lyder Herrens ord!

Men historikeren fyller dermed også en annen oppgave. Ved å lede Kirken inn til dens eget kildepring, gir han den også muligheter for å betrakte dagens problemer med friske øyne. For der er en intim forbindelse mellom disse to fenomener: Det er når Kirken, selvopptatt, stirrer seg blind på spørsmålsstillinger som ikke lenger eksisterer, at dens Kristusbilde stivner til i gips, blir blekt og fjernet; det er når Kirken begraver seg i minnet om en forgangen tids dialog med sin Herre, at den ikke lenger formår å skjelne de virkelige problemer i dagens strid, men i deres sted tersker løs på en «umoral» som bare er overfladiske symptomer, fjernet fra ondets rot (som nettopp en av de åtte fra «min Fars hus» så riktig peker på). Kort sagt, Kirken blir stående i en kamp med vindmøller som det ikke vil falle noen av tilskuerne inn å engasjere seg i.

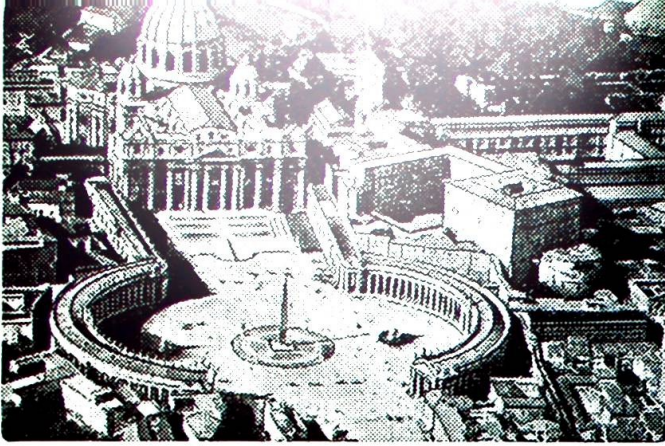
Kirken er vår Fars hus. Men den får ikke verden til å komme inn i huset, om den ikke selv går ut til verden. Nå kan det økumeniske konsil bety et nytt og for vår tid avgjørende skritt på veien ut til menneskene. Nettopp

(Forts. n. s.)

Kirken og de andre: Observatører i kristenhetens hovedstad. (Baptisten Jackson og den skotske presbyterianeren Shaw.)

* Begge bøkene anmeldes annet sted i dette nummer.

KONSILET

SAKRAMENTENE TIL BEHANDLING

Resten av månedens første halvdel ble fremdeles viet liturgien. Vi gjorde forrige gang rede for de viktigste av de helt nye forslagene når det gjaldt messen. Men liturgiprojektets kapitel II inneholder også en rekke andre reformforslag, som til dels ble ivrig kommentert. Men igjen ble det understreket, fra ytterst forskjellig hold, hvor opportune de forskjellige hovedreformforslag var — biskop *Théas* av Lourdes hadde i dette valfartssentret hver dag for øynene betimeligheten av å tillate konselebrasjon; abbed-primasen for benediktinerne understreket det samme for sine munker. En chilensk biskop påpekte i hele det chilenske episkopats navn hvilket håp man i hans land satte til en seriøs liturgisk reform, og den landflyktige erkebiskop av Nanking, Yu-Pin, talte for en utstrakt bruk av folkesproget.

I uken som fulgte, kom resten av liturgiprojektet til behandling. Kapittel III omfatter sakramentene og sakramentaliene. Her fremlegges vidtgående forslag til fornyelse av liturgien omkring ekteskapet. Blant annet understrekes det at en ny liturgi bør fremheve sterkere enn hittil begge parter ansvar — ikke bare kvinnens! — i ekteskapet. Videre at ekteskapet som livssamfunn må bli satt sterkere i relieff. Man ber også om at ekteskap hvor en av partnerne er ikke-katolikk, blir behandlet på like fot med andre, når det gjelder de liturgiske seremonier.

Andre sakramenter og seremonier som kan tenkes å undergå en fornyelse, er sykesalvingen (en foreslår blant annet at den skal kunne meddeles også for mindre alvorlige sykdommer, og foran en operasjon) og gravferden. I rekviemmessen og begravelsesseremoniene bør det kristne *håp* komme sterkere frem, og de sorte ornamentene bør skiftes ut med fiolette.

BREVIARBØNNEN OG PÅSKENS DATO

Kapitel IV er av spesiell interesse for prestene, siden det behandler deres særlige bønn: Breviaret. Også her er det uttrykt ønske om endringer, særlig når det gjelder omfanget og valget av lesninger. Slik som det er, finner man at breviaret er for meget preget av det Gamle Testamente. Breviaret skal også kunne leses på folkesproget under spesielle omstendigheter.

De siste kapitlene i prosjektet omhandler slike ting som kultens ytre former, musikken, kirkeåret etc. I tråd med de generelle prinsippene som har vært fremlagt, kommer forslaget om en større benyttelse av lokale musikalske former i kulten — kardinal *Rugambwa* bad om at afrikanerne fikk nedsette en kommisjon til å diskutere negermusikkens muligheter, og tilsvarende tanker kom fra India.

Ved siste månedsskifte så konsilet ut til å stå en smule på stedet hvil, i en maratondebatt om liturgien. I løpet av november ser det imidlertid ut til at konsilet har funnet sin form — og sin oppgave. Men det går ikke for seg uten sverdslag. Den progressive «periferi» er til dels kommet til å stå meget skarpt overfor det konservative mindretall i «sentrum».

FORTGANG I FORHANDLINGENE

Vi avsluttet forrige rapport ved månedskiftet oktober/november. Da tok konsilet en fire dagers pause, for å feire Allehelgen og Alle sjelers dag, og, søndag 4. november, fireårsdagen for pavens kroning. Den ble feiret ved en pontifikalmesse i Peterskirken, celebrert av kardinal *Montini*, etter den ambrosianske ritus — den som fremdeles er brukt ved katedralen i Milano, men som ennå aldri hadde vært sett i Roma. Når æren tilfalt *Montini*, skyldes det at kirken 4. november også feirer hans berømte forgjenger på bispestet i Milano, St. Carlo Borromeo — en av de ivrigste promotorer av Tridentinerkonsilets reformer.

Men så ble det for alvor fortgang i arbeidet. Det ble bestemt at konsilet nå uten unntagelse skulle tre sammen fem ganger i uken, bare torsdag og søndag var fri. Og den 6. november kom det ventede nye reglement. Det bestemte at når en debatt syntes å ha vart lenge nok, kunne presidiet foreslå for forsamlingen at man strøk de resterende talere på listen og gikk over til neste punkt på programmet. Forordningen ble hilst med sterk applaus — en viss tretthet over sakenes langsomme gang hadde gjort seg merkbar hos biskopene. Kardinal *Cushing* strøk for sin del hjem til Boston, idet han erklærte at han hadde annet å bestille enn å sitte og høre på lovsanger over latinens mange fordeler!

Ellers gikk antallet konsilfedre merkbart ned i løpet av oktober, men har nå stabilisert seg på omkring 2200. De fraværende er foruten enkelte syke, særlig pavelige nuntier og apostoliske delegater, og en del hjelpebiskoper og andre som har presserende oppgaver hjemme. Et annet fravær er også blitt bemerket: Kardinal *Ottaviani*, som under et innlegg overskred sine tilmålte ti minutter, ble stanset av presidenten, den dagen kardinal Alfrink. Hvilket vakte forsamlingens jubel. Kardinalen tok dette meget ille opp og viste seg ikke under hele resten av diskusjonen om liturgien.

i disse dager har debatten manifestert konsilets vilje til ikke bare gå inn til kildene, men også dets sterke og konkrete ønske om å komme dagens krav og behov i møte.

Da vokser også vårt håp om at det gjennom konsilet vil lykkes Kirken å bringe sitt budskap frem i en tone og med en appell som vår egen tid kan kjennes ved.

G.

VED ET VENDEPUNKT

Tredje rapport over «konsilet fra uke til uke»

Et problem som er blitt luftet i FN og har almen interesse, er påskens dato. Spørsmålet er blitt stilt i forbindelse med kirkeåret: Er det rimelig å fortsette å holde på den bevegelige påske? Det har jo alt vært fremlagt forslag fra verdslig hold om en «evighetskalender» — hvor hver dato alltid ville falle på samme ukedag. Året skulle inndeles i fire trimestre à 13 uker. Ifølge dette forslaget skulle påskedag alltid falle på søndag 8. april. — Men dette forslaget vil kirken neppe gjennomføre på egen hånd, det er et verdensomfattende spørsmål, som krever samstemmighet ikke minst blant alle kristne samfunn.

LITURGI-PROSJEKTETS HOVEDLINJER GODKJENT

Endelig er det verd å nevne at flere biskoper tok til orde for mindre praktutfoldelse i kultusen. Andre svarte at intet var fint nok eller flott nok når det gjaldt Vår Herre. Kanskje ble man imidlertid noenlunde enige om at «kultens skjønnhet» måtte være en skjønnhet som ble forstått av vår egen tids mennesker, og det er et faktum at mange mennesker, ikke minst arbeidere, blir holdt på avstand av kirken på grunn av dens tilsynelatende utfoldelse av rikdom, gjennom overdådighet i de ytre former. Og alle var enige om at enkelhet i de geistliges personlige livsførsel måtte være idealet.

Tirsdag 13. november ble debatten om liturgien avsluttet for denne gang. Det blir nå kommisjonens oppgave å bearbeide det nye enorme materialet som er kommet frem gjennom biskopenes endringsforslag — over tusen sider. Det er konsilets ønske å få stemme over dette prosjektet og få det endelig vedtatt i denne sesjonen. Kommisjonen lover å gjøre sitt beste for å få materialet gjort klart. Onsdag, før man gikk løs på neste post, overrasket forøvrig presidenten, kardinal *Tisserant*, ved å be kirkemøtet foreta en foreløbig avstemning over de generelle retningslinjene i prosjektet. Denne avstemningen viste et enormt flertall i positiv retning: Av 2215 stemmer talte man 2162 ja, 7 ugyldige og 46 nei. Altså praktisk talt enstemmighet for at en gjennomgripende liturgireform bør finne sted.

ET KRAFTIG NEI TIL DET TEOLOGISKE PROSJEKT

Før avstemningsresultatet var blitt kjent den onsdagen, hadde imidlertid konsilfedrene fått annet å tenke på. Det første av de fire prosjektene vedrørende dogmatiske og moralteologiske emner var blitt fremlagt til drøftelse. Som vi tidligere har fremholdt, var dette prosjektet i vide kretser blitt mottatt med stor skepsis og uvilje, og man håpet så smått at det overhodet ikke ville komme opp for konsilet. Pavens politikk er imidlertid at spillet skal spilles; alle parter, alle tendenser skal få komme til orde, konsilet skal ha fritt slag. Derfor besluttet han også at den teologiske kommisjons prosjekter, tross alle innvendinger, skulle fremlegges.

Det er kardinal *Ottaviani* som har vært formann for den teologiske kommisjon, og det tilkom derfor ham å fremlegge kommisjonens første prosjekt for forsamlingen. Dets emne var «Skriften og Tradisjonen». Til tross for at kardinalen i sin tale til og med gikk så langt som til å antyde at konsilfedrene burde vise større respekt for pavens person — nemlig ved å unnlate å kritisere de fremlagte prosjekter, som kurien og kommisjonene så samvittighetsfullt hadde utarbeidet! — ble prosjektet mottatt med en veritabel haglskur av protester. Italienerne *Ruffini* (Palermo) og *Siri* (Genova) støttet opp om forslaget, og likeledes to spaniere, med visse reservasjoner. Men så brøt stormen løs. Kardinal Liénart reiste seg og erklærte: «*Hoc schema mihi non placet!*» det er utlagt: «Dette prosjektet kan jeg ikke bifalle!» I de følgende innleggene ble så Ottavianis tale og hele hans *schema* utsatt for en tilintetgjørende analyse: «*Rejiciendum*» — prosjektet må forkastes — erklærte amerikaneren, kardinal Ritter (St. Louis). I lignende vendinger falt uttalelsene fra kardinalene *Léger* (Montreal), *Suenens* (Belgia), *Frings* (Køln) og *König* (Wien) — overhodene for de viktigste bispedømmer i de vestlige land. Og patriarken *Maximos* av Antiokia fant at prosjektet representerte et «innskrenket, negativt og polemisk standpunkt», mens folket ønsker «milde og positive fremgangsmåter, som kan nære dets kristne liv og forberede veien for en økumenisk dialog».

(Forts. n. s.)

Kardinal Liénart: «*Hoc schema mihi non placet!*»
(Fire medlemmer av konsilets presidium, fra v. kardinalene Frings, Gilroy, Liénart, Tisserant.)

Om Gud og mennesket

Den historiske Jesus

Jacob Jervell:
Den historiske Jesus.
Land og Kirke, Oslo 1962. 107 s.

Et sunt mål konservatisme i bibeltolkningen er aldri av veien. Men det kan bli for meget av det gode. Fundamentalismen, bokstavtroen, kan bli — og er — et virkelig problem innenfor de fleste kristne trosbekjennelser. Nylig avsatte sørstatsbaptistene i USA en teologiprofessor på grunn av hans syn på Første Mosebok. For, som *Time* skriver, i The Southern Baptist Convention er den vanlige teologiske oppfatning av Første

Mosebok omtrent likeså velkommen som røkelse på et onsdagsaftens bønnemøte.

Her i Norge har det også i mange år eksistert en avgrunn mellom de «bibeltroende» og eksegetene. Det er ikke minst eksegetenes skyld; i alt for liten grad har de interessert seg for å grunnlegge kristenfolkets religiøse liv på en sunn bibelteologi, et realistisk kjennskap til bibelforskningens resultater. Man kan nettopp i disse dager, i barnespalten i en av våre kristelige dagsaviser, følge en kurios «liten bibelordbok». Om *Adam* heter det der at han var det første menneske, utdrevet av paradiset med sin hustru Eva etter at de hadde løyet og syndet for Gud. Og så til sist en liten munnfull å tygge for de kjære små: «Adam ble 930 år.»

I de siste årene er det så smått i ferd å skje en forandring på dette området. Iallfall blir det nå gjort et forsøk fra forlagens side på å bringe litteratur på dette området som er både kristelig og vitenskapelig forsvarlig. Og det er med særlig glede og tilfredshet en hilser professor Jervells bok om «den historiske Jesus» velkommen — både på grunn av det emne den behandler og den måten det blir behandlet på.

Mange vil huske professor Jervells radioforedrag om dette emnet fra siste vinter. Her får man dem i bokform, noe utvidet. Og en er fristet til straks å si: Det er det hittil beste bidraget til en forøvrig sparsom norsk litteratur på dette om-

ET ØKUMENISK ANLIGGENDE

Og her ligger sakens kjerne, og derfor trådte også kardinal *Bea* til og avviste prosjektet i skarpe ordelag. Det er alment kjent at prosjektet har vakt bestyrtelse hos observatørene, og kardinal *Bea* stod der ikke minst som deres representant. Særlig to punkter er av økumenisk betydning. Prosjektet ønsker uttrykkelig å presisere tradisjonens rolle i kirken på en måte som for det første går langt ut over det allerede bevisst antilutherske Tridentinerkonsilets syn, og som for det annet ikke på noen måte stemmer med det fremherskende syn i dagens katolske teologi. Den teologiske kommisjons utkast tenderer til å stille Tradisjonen opp som en åpenbaringskilde uavhengig av Den Hellige Skrift. Dette synet er selvfølgelig helt fremmed for protestantene, men også for mesteparten av det som teller i katolsk teologi. Her står man nemlig atskillig nærmere det lutherske syn *sola Scriptura* — «Skriften alene» — idet Tradisjonen først og fremst ansees som Skriftens *tolk*.

På samme måte representerer prosjektet et syn på Skriften og dens inspirasjon som bare er gangbart blant en uhyre liten del av de katolske eksegeter, hverken det pavelige Bibelinstitutt i Roma (jesuitter) eller Bibelhøyskolen i Jerusalem (dominikanere) kunne overhodet kjenne seg igjen i dette synet. Tvert imot ville en godkjennelse av prosjektet bety et alvorlig tilbakeslag for deres arbeid.

PAVEN GRIPER INN

De følgende dagene trådte imidlertid flere forsvarere av prosjektet til, og diskusjonen hølget frem og tilbake. Tømmelig fort ble det klart at man måtte

frem til et kompromiss. Uviljen mot selve prosjektets opplegg var så stor og så omfattende, at selv en grundig omarbeidelse av prosjektet vanskelig ville kunne la seg gjennomføre. Tirsdag 20. november ble spørsmålet til og med stilt til forsamlingen, hvorvidt prosjektet i sin helhet skulle forkastes. Ja-stemmene (for avvisning av prosjektet) var da i stor overvekt (1368 mot 822), men ennå manglet ca. 100 stemmer på de nødvendige to tredjedelers flertall. Stemningen blant biskopene var imidlertid ikke til å ta feil av, og en ny avstemning ville sannsynligvis ha ført et tilstrekkelig antall stemmer over på ja-siden, slik at prosjektet ville ha blitt forkastet. Hva som derefter skulle ha skjedd, var det allikevel ikke lett å se.

I denne situasjonen vendte man seg til paven, som grep inn med noe som synes å være en lykkelig løsning: Han forordnet opphør av debatten over prosjektet, og nedsatte samtidig en spesiell kommisjon, bestående av et antall kardinaler, noen medlemmer fra den teologiske kommisjon og sist, men ikke minst, representanter fra Sekretariatet for Kristen Enhet, til å utforme prosjektet på ny.

Dermed er følgende oppnådd: Den nye utformningen av prosjektet er unndratt kardinal Ottaviani, hvilket praktisk talt betyr en garanti for et fullstendig nytt opplegg. Videre er det vesentlig at Sekretariatet for Kristen Enhet, som har til oppgave å våke over at man ikke unødig inntar sær-katolske standpunkter, er kommet inn i arbeidet. Og endelig kan man håpe at denne kommisjonen i tidens fylde også får seg overdratt behandlingen av det neste teologiske prosjektet, som ellers risikerer å vekke en tilsvarende storm.

Fredag gikk så forsamlingen løs på et helt nytt emne: Kirkens forhold til presse, radio og televisjon.

rådet. Men tenker man seg nærmere om, blir en visst snarere tvunget til å si: Det er det første forsøket på meget lenge, på en nøktern utredning av spørsmålet — det vil si den første utredning som har både den «liberale» og den «eskatologiske» Jesus på såpass avstand at den kan stille dem nøkternt på deres plass i forskningens historie. Mange forskere føler i dag at tiden er inne for et nytt forsøk på en syntese, en ny sammenfatning av hva vi vet om Jesus fra Nasaret. Så etter at de historiske Jesus'er i en generasjon har holdt seg borte fra arenaen, er de i det siste tiåret begynt å manifestere seg på ny. Jervells bok forsvarer sin plass med heder i dette selskapet. Den er kortfattet — men det er i dette tilfellet snarere en fordel. Den forsøker ikke å gi noen personlig tolkning av Jesus-skikkelsen, men gir en eksemplarisk oversikt over status i forskningen.

Men hva skal vi med en rent vitenskapelig fremstilling av den historiske Jesus? Har troens menneske overhodet bruk for det? Er ikke kirkens Jesus Kristus nok for ham? Også Jervell selv stiller spørsmålet — og svaret er at vi kommer ikke utenom den historiske Jesus av Nasaret.

De siste hundre års Jesus-forskning har pendlet mellom to ytterpunkter: I den liberale skoles glanstid hadde man ingen vanskeligheter med å avsile ekte og falsk i evangeliene, og skape en Jesus i det 19. århundres bilde, som det opplyste fremskrittsmenneske par excellence. Reaksjonen ble voldsom, da nye forskningsfelter åpnet seg — enkelte gikk så langt som til å hevde at Jesus tvert imot var et guddommelig vesen, men riktignok av rent mytisk art — han hadde aldri eksistert. Fruktbarere skulle den formhistoriske metode vise seg å være, og det er den som i avdempet og begrenset form vel kan sies å ligge til grunn for det fremherskende syn i dag: Næmlig dette, at vi må oppgi å betrakte evangeliene som alminnelige historiske kildeskrifter. De er en del av kirkens forkynnelse, og den Jesus vi lærer å kjenne gjennom dem, er den oppstandne Herre kirken forkynner. Kirken tolker den historiske Jesus-skikkelse, fremstiller ham i et bestemt lys. Historikeren kan ikke med avgjørende sikkerhet si hvorvidt kirken har rett til å tolke ham slik. Han forsøker å komme bakom denne tolkingen ned til de nakne kjensgjerninger — men dette er en overordentlig vanskelig prosess, på mange punkter ugjennomførlig, for vitnene ser alle Jesus i troens lys. De beretningene vi har om Jesus, er det også umulig å stille inn i en sammenheng, de er løse biter, som evangelistene har brukt og tolket hver til sitt formål. Det er derfor umulig å rekonstruere Jesu psykologiske utvikling. Men Jervell gjør på en klok og forsiktig måte rede for, i store trekk, hva vi kan vite om Jesus — hva både troende og ikke-troende må akseptere. For å bruke Jervells siste ord:

«Historisk vitenskap kan si: Vi vet at Jesus fra Nasaret gjorde krav på å representere Gud på en eksklusiv og avgjørende måte. Kirken kan si: Vi tror at han talte med Guds egen stemme.»

E. G.

Ungdommen spør

*I min Fars hus —?
Aschehoug, Oslo 1962. 95 s.*

Denne boken bærer som undertittel: «En ny generasjon og kristendommen». Den er blitt til som følge av et møte i Norges Kristelige Studenterforbund — næmlig den famøse foredragskveld sist vinter, der Arnulf Øverland fremla sine «Tre Vantroens Artikler». Boken er en videreføring av enkelte av de innleggene som den kvelden lot seg høre fra de unges side — og supplert med andre bidrag.

For en himmelvid forskjell mellom Øverlands forenklende og forbenede dogmatikk, og disse åtte unges livssyn! Et par av dem er kristne teologer. En er på den annen side erklært ateist. Men de resterende fem representerer alle grader mellom tvil og tro — felles for dem alle fem er at de ennå forsøker å stå åpne og lyttende for eventuelle nye verdier. Felles for dem er også at de virkelig har tenkt — og stort sett tenkt klokt — over livssynsproblemet, og makter å formulere sine tanker.

De åtte representerer aldersgruppen 20 til 28 år. Det er forsåvidt rimelig at mange i den alder ennå står spørrende, og ikke ennå har lukket seg inne, hverken i noen absolutt avvisning eller noe permanent skuldertrekk overfor det transcendente. Viktigere er å søke å definere den måten å nærme seg problemene på, som karakteriserer praktisk talt samtlige. Her kan vi ikke gjøre noe bedre enn å sitere Erik Pierstorffs innledning: Denne måten, sier Pierstorff, er tidens egen: «Motet og viljen til å sette hele personligheten inn i kampen for å finne et utgangspunkt, uroen ved å leve i splittelsen mellom tanken og følelsen, troen på at erkjennelsen er en prosess uadskillelig fra det å leve i verden og oppleve den.»

Og herav følger også det spørsmål de i grunnen alle stiller til kristendommen: «Er kristendommen en ferdig lære, en fastmuret institusjon, et hus engang bygget over en kjærlighetskilde som nå er tørret ut? I så fall har den intet svar på værensmysteriet.» Men det motsatte kan også tenkes: At kristendommen fremdeles har et levende og derfor engasjerende budskap. De unge vil være fristet til å dømme om kirkens sannhet etter dens evne til å engasjere. Og deri har de neppe urett!

Denne boken er en utfordring; den bør leses av enhver som interesserer seg for ungdommens livssyn og trosevne. Og således selvfølgelig ikke minst av alt som bærer samarie eller talar i dette land!

E. G.

JULEHEFTET

«Kimer I Klokker»

ER UTKOMMET

INNHOOLD:

DEN NYE HIMMEL

Av Robert Southwell. Til norsk ved Ørnulf Ranheimsæter.

«HVA GÅR DERE UT FOR Å SE?» — JULEBETRAKTNING

Av Albert Raulin.

I KRISTIN LAVRÅNSDATTERS FOTEFAR

Av Erik Gustavsen.

«PARADIS», SANG XXXIII. — FRA DANTE ALIGHIERI: «LA DIVINA COMMEDIA»

I norsk gjendiktning ved Kristen Gundelach.

«MORDET I KATEDRALEN». THOMAS BECKET — DIKTNING OG VIRKELIGHET

Av Hallvard Rieber-Mohn.

DET HELLIGE EREMITTKLOSTER «CAMALDOLI» I APENNINENE

Av Julie Maria Sopp-Colbjørnsen.

ELEKTRA I EPIDAVROS. — KRISTNE VARIASJONER OVER ET HEDENSK TEMA

Av André Hæck.

«AVE MARIA». — NOEN TREKK FRA KUNSTEN OG MUSIKKEN

Av Jacob Blaauw.

DÅ BREIVASSHERREN I HJARTDAL LET SEG KRISTNA

Av Olav Vatne.

Omslagsbilde i fire farver etter Franciabigio (Florentinsk maler 1480—1525).

Trykt på kunsttrykkpapir. Pris kr. 3.—.

ST. OLAV FORLAG, Akersveien 5, Oslo.

KRISTENDOM

Louis Aujoulat og Roger Paqui.

Forleden hadde Oslo en lynvisitt av en fransk foredragsholder, dr. Louis Aujoulat. Navnet er ukjent her i Norge — men i Frankrike, og ennå mer i det tidligere franske Afrika, er dr. Aujoulat en mann som både omtales og lyttes til med den største respekt. Både som lege og som katolikk har dr. Aujoulat nå i snart en menneskealder ydet en innsats for Afrikas menneskelige utvikling som få andre. På dette plan kan man visst også trygt hevde, at Albert Schweitzer vil falle igjennom ved en sammenligning!

Dr. Aujoulat reiste ut til Kamerun i 30-årene som lege. Etter krigen var han bl. a. Kameruns første deputerte i Nasjonalforsamlingen. Siden har han også vært minister for Frankrikes oversjøiske besiddelser. For tiden er han direktør for en avdeling i det franske helsedepartementet og spesialist på Afrika for Verdens Helseorganisasjon. På turen hit hadde han følge av en ung medarbeider, Roger Paqui fra Dahomey, som for tiden oppholder seg i Frankrike for å studere administrasjon. «St. Olav» fikk anledning til å ta en prat med dem begge, om Afrikas religiøse og menneskelige problemer.

Først, dr. Aujoulat — fortell oss hvordan De kom til å reise ut til Afrika?

— Vi var noen stykker som i begynnelsen av 30-årene grunnla en sammenslutning som vi kalte *Ad Lucem* — «Mot lyset». Den skulle ha til oppgave å fremme koloni- og misjonslandenes utvikling, gjennom personlig innsats. Kolonilandene har jo alltid hatt bruk for fagfolk, og ikke minst fagfolk som kan lære fra seg. Sett fra misjons-synspunkt var det bruk for legfolk som kunne danne bro mellom misjonærene og de innfødte. Vi fikk straks kirkens støtte i dette synet, og biskopen av Lille, kardinal Liénart, stilte seg som vår beskytter. Så reiste jeg da selv, som lege, til Kamerun.

AD LUCEM

— Men før vi går over til Afrika — fortell oss litt om «Ad Lucem». Organisasjonen eksisterer fremdeles, ikke sant?

— Jo, og «Ad Lucem» har nå 400 aktive medlemmer i «utviklingslandene» — de fleste i Afrika, men også i det fjerne Østen og Latin-Amerika. Organisasjonen har

tilgang fra en rekke land: Frankrike, men også Sveits, Belgia, England, Italia...

— Ikke Tyskland?

— Nei, i Tyskland har ikke vår «formel» slått an. Der hvor vi praktiserer et både-og: Fullt ut legmann — og fullt ut misjonær — foretrekker tyskerne tydeligvis enten-eller: Enten vil de være direkte knyttet til misjonen, eller så vil de arbeide på det rent tekniske, materielle plan.

— Kreves det noen spesialutdannelse?

— For å kunne bli utsendt av «Ad Lucem», må en ha gjennomgått et tre-årig kurs som går samtidig med fagstudiene — dels som aftensskole, dels som weekendstudier og dels som sommerskoler. På disse kursene får man en doktrinal og åndelig skolering, såvel som en innføring i katolsk aksjons arbeid og en innføring i de forskjellige sivilisasjoner man kommer til å møte. «Ad Lucem» har også en utstrakt vennekrets, som støtter de aktive. Men noen vesentlig pengestøtte trenger vi ikke: Vi skal jo leve av vår egen inntekt. For å holde organisasjonen i gang, betaler vi en relativt høy medlemskontingent.

SOSIAL OG RELIGIØS UTVIKLING

— Og slik kom De altså til Afrika. Hvordan la De arbeidet an — De var jo lege: Hentet De noen inspirasjon hos dr. Schweitzer?

— Jeg reiste ned til Lambarene i Gabon for å se hva der var å lære av ham. Men våre syn var for forskjellige! For meg gjaldt det ikke bare å bringe nødlidende en førstehjelp. Det vi ville, var å arbeide på å skape en ny, innfødt elite. Schweitzer har aldri trodd på at det lot seg gjøre. Heller ikke hans medisinske metoder kunne jeg være enig i. Skulle vi arbeide på lengre sikt kom vi ikke utenom hospitaler av europeisk standard, med skikkelige sanitære innretninger. Det ble da den ene siden av min oppgave i Kamerun: Å skape et moderne hospitalsystem. I de følgende ti—femten årene arbeidet jeg dels på stedet, dels reiste jeg Europa rundt og samlet fonds. Det lyktes meg å få opp seks sykehus, som nå bærer navnet *Ad Lucem*. De bestyres for en stor del idag av innfødt personell.

— Og den andre siden av Deres oppgave?

— Var altså den religiøse. I 1936 grunnla vi de første cellene av Katolsk Aksjon i Afrika, det var nettopp i Kamerun.

— Hva er Deres inntrykk av den religiøse utviklingen i Afrika i denne tiden?

— Da jeg kom til Afrika gikk det en veldig konversjonsbølge over disse landene. Alle ville bli kristne! Det skyldtes for en stor del at kristendommen for de innfødte betydde å få del i den europeiske kulturen, som de nettopp da for alvor begynte å oppdage betydningen av. På tilsvarende måte begynte de innfødte prestekallene da for alvor å komme.

— Har uavhengigheten satt en stopper for denne utviklingen?

— Det er sikkert at det nå finnes andre avløp enn religionen for trangen til kultur, — og til selv å komme

OG SORT KULTUR

Samtale med en hvit afrikaner

opp og frem! Det er bare sunt, og nå da uavhengighetsfeberen på det nærmeste har rast fra seg, ser vi at kristningsverket fortsetter som før.

KRISTENDOMMEN OG NEGERKULTUREN

— Hvordan har kirken stilt seg til mulighetene for de sortes deltagelse i sivilisasjonen?

— Både — og, får man vel nærmest si. De lokale misjonærene var mange steder skeptiske og gjorde ikke hva de kunne. De forstod ikke heller alltid verdiene i de sortes egen kultur. Men her har direktivene fra Roma vært avgjørende. Det er pavene mer enn misjonærene, som vi kan takke for at vi har en innfødt geistlighet av både kvantitet og kvalitet.

— De snakket om negerkulturen?

— Ja, også her ligger verdier som kirken ikke alltid har visst å ta vare på. Man har vært redd for smitten fra «avgudsdyrkelsen». Denne frykten er forståelig, men etter min mening overdrevet. Akkurat i disse dager reiser jo også de afrikanske biskopene på konsilet kravet om å kunne benytte seg av de innfødtes riter og symbolsprog i liturgien. — Selv beklager jeg meget at f. eks. visse innvielsesriter ikke har kunnet bli tatt i bruk av kirken. Den som hadde gjennomgått disse ritene var virkelig vebnet for livskampen!

— Det finnes jo nå et sekstitalt sorte biskoper i Afrika. Betyr overgangen til innfødt ledelse noe vesentlig nytt for kirken i Afrika?

— Ja, uten tvil. De innfødte biskopene har bl. a. nettopp forstått dette problemet. Vet De hva den nye biskopen av Douala gjorde straks han hadde overtatt sitt embede? Han drog ut til et kjent pilgrimssted for fetisjdyrkere, et «hellig fjell», og bygde et kapell der. Det var et fjell hvor folk var vant til å dyrke Gud, så det måtte de få lov til. Men samtidig gir han deres gudsdyrkelse et nytt innhold.

— Faren for å gjøre kristendommen til magi må allikevel være til stede, ved slike konsesjoner?

Selv den autoritære president Sékou Touré ser ut til å avfinne seg med kirken siden han har fått sin landsmann Tchidimbo til erkebiskop av Conakry. Her feirer de fireårsdagen for Guineas uavhengighet.

— Ja, selvfølgelig. Men vil en bygge folks kristendom på ruinene av deres hedenske kultur, gjør man dem i det lange løp åndelig rotløse. Afrika har sin egen sivilisasjon, og en må respektere verdiene i den.

AFRIKANSK KRISTENDOM

— Da må vi dypere inn enn til bare de synlige ritene. Hva for verdier tror De da Afrika er bærer av?

— De stiller meg der nesten det samme spørsmålet som en ung kameruneser — den første jeg traff i Paris etter et mangeårig opphold i hans land. Det første han ville vite var nettopp dette: Hva har Afrika lært deg? Afrikanerne er seg sin egenart sterkt bevisst. En tid lovsang de hva de kalte «la négritude». Etterhvert er de gått over til et mer positivt og åpnere begrep: Afrikanitet. «Négritude» innebærer avgrensning, lukkethet — «afrikanitet» betyr konfrontasjon og dialog.

Og nå, for å besvare Deres spørsmål ganske kort: Det finnes en afrikansk humanisme som vi europeere har meget å lære av. De eier et uhyre positivt forhold til livet. De er ikke — ennå ikke iallfall — så opptatt av å eie, å ha, som av å være. Dette kommer også sterkt til syne i deres oppfatning av kristendommen. Når de henvender seg til en fetisjist eller til legen, er det for å vinne en fornyelse av livskraften. I dette perspektivet ser de også det kristne budskap: Som en positiv livsbejaelse. Og riktigere kan det jo ikke være: Kristus er den som gir livet. Men derfor hender det også at de reagerer mot misjonærene, når disse blir for meget av moralpredikanter og gjør kristendommen til en bud-religion med en hel masse «Du skal ikke». Jeg vet tilmed et tilfelle der menigheten simpelthen gikk til kirkestreik overfor en slik tråkig moralist: — Vel vet vi at vi er syndere, sa de, — og at vi gjør en masse gale ting. Men hør dette evige preket om alt vi ikke må, søndag etter søndag, det vil vi ikke! Si oss nå engang noe positivt! — Og her tror jeg de innfødte biskopene er helt på sitt folks linje: De forkynner kristendommen som den livgivende kraft.

KIRKEN OG DE NYE STATER

— De er altså optimist med hensyn til kirkens fremtid i Afrika? Men hva med tendensene til innføring av ettpartisystem i stat etter stat. Hva med den kommunistinfluert intellektuelle ungdommen? En Afrika-kongress her i Oslo i sommer har vakt bekymringer hos mange?

— Hva den intellektuelle ungdommen angår, uttrykker den seg ofte i ordelag som ikke dekker dens virkelige tankegang. Så snart de er kommet hjem til Afrika og har fått en stilling, finner de også sin plass i samfunnet. Hva ettpartisystemet angår, tror jeg det er helt uunngåelig, det er både ønskelig og nødvendig. Afrika er ikke modent for vesteuropeisk parlamentarisme. Den afrikanske opposisjonen har ikke lært å være konstruktiv — og landene der nede trenger nå å sette alle krefter inn på oppbygningsarbeidet.

— Hvordan er forholdet mellom kirken og regjeringene?

— De fleste steder utmerket. Mange av statsoverhode-

ADVENT:

Venter vi ennå på Jesus Kristus?

Vi har vel alle sammen undret oss en del over at liturgien på første søndag i Advent byr oss å lese evangeliet om verdens ende og Herrens herlige gjenkomst. «Det skal skje tegn i sol og måne og stjerner... da skal de se Menneskesønnen komme i skyene med kraft og megen herlighet.»

Er da ikke Adventen forberedelsen til jul, en slags symbolsk gjenfremstilling av Messias-forventningen i Guds folk? Julen er da først og fremst minnet om Jesu fødsel, og Adventen en oppfordring til å dele jødefolkets lengten etter sin forløser og Marias lengten etter Jesu komme til henne, og, gjennom henne, til hele verden... Hvorfor skal vi så dvele ved dette evangelium som innvarsler verdens ende og Kristi tilbakekomst som dommer og som hersker?

Men jo — liturgien vil ganske enkelt minne oss om at lengselen etter Kristi komme er ikke endelig stillet. Kristi komme er nemlig en realitet som ikke bare hører fortiden til. Herren kommer igjen. Han kommer hver dag. Man kunne si: Det kristne liv gjør oss bofaste i denne lengsel. Det kristne liv er selv en advent som først vil ta slutt når det ikke er noe mer å vente, det vil si når Jesu komme er helt fullbyrdet — når Gud er blitt alt i alle.

Kast et blikk på vår trobekjennelse. Er det ikke bemerkelsesverdig at den begynner med ordet *Credo*: «jeg tror» — og slutter med *Expecto*: «Jeg venter»? Det kristne liv er like meget tro og venten, tro og håp — de kan ikke skilles ad.

Den kristne venter på Kristus i herlighet, da han skal komme ved tidenes ende for å gjengjelde enhver etter sine gjerninger og opprette det endelige rettferdighets Rike. Den kristne venter dette, sier vi, kanskje en smule abstrakt... Men gjør vi det nå faktisk også? Eller er vår situasjon snarere den at vi nok prinsipielt tror på det, men uten at vi måler det enorme ved denne trossetning?

Det blir for tiden talt og skrevet meget om Historien og dens store strømninger. Mange av våre samtidige er besjelet og drevet av et håp, av et mål som kanskje er usikkert, og iallfall ennå befinner seg langt unna i tiden — men som de vil være med på å organisere menneskeheden mot. Vi kristne har også vårt store håp, men vi vet i hvilken retning verden går. Alt går mot Kristi definitive seier over døden. En ny virkelighetsorden, som ble til ved Jesu oppstandelse, Påskedagen, går mot sin fullbyrdelse: vår egen oppstandelse og opprettelsen av Guds absolutte og suverene herredømme. Om denne fullbyrdelse er nær eller fjern vet ingen, og det er en formastelse

ne er forresten katolikker — og flere av dem dypt troende og praktiserende. En særstilling inntar selvfølgelig dikteren og statsmannen Leopold Sedar Senghor, presidenten i Senegal. Men en kan også nevne navn som Silvanus Olympio i Togo, Hubert Maga i Dahomey, for ikke å snakke om pastor Fulbert Youlou som leder Kongo-Brazza med kraft og dyktighet.

AFRIKAS BEHOV IDAG

— Til sist, dr. Aujoulat: Hva kan Europa gjøre for Afrika idag?

— Nå som før: På det materielle plan: Bringe teknisk hjelp — men hjelp til selvhjelp. På det religiøse plan noe tilsvarende. Den klassiske misjonærtypen trenger idag å suppleres med spesialutdannede geistlige. Den innfødte ungdommens krav er større enn før, den har større kunn-

skaper og krever svar på et dypere plan enn feltmisjonæren gjerne kan gi. Får den ikke det, faller den lett fra...

Og Roger Paqui, som hele tiden har sekundert dr. Aujoulat, nikker ivrig: Møtet med slike geistlige har vært avgjørende både for ham og for mange av hans kamerater. Dahomey er langt på vei et kristent land — men avkristningen truer allerede. Og som avsluttende replikk understreker dr. Aujoulat den hundre prosent suksess som pavens appell til europeiske prester om å ofre et par år for Afrika, har vært — de som har svart på appellen, har alle vært istand til å utføre et såre nyttig arbeid. Det kunne bare godt vært mange, mange fler av dem.

Her kunne dr. Aujoulat påny nevnt sitt eget livsverk — *Ad Lucem*. Men nå må vi slippe både dr. Aujoulat og hans reisefelle, for at afrikaneren av fødsel såvel som afrikaneren av fritt valg skal få anledning til å glede seg et par stakkede timer over det norske landskap i november, før turen går tilbake til Paris og arbeidet. Vi for vår del blir sittende igjen og fundere over dette fredskorps som «Ad Lucem» er — skjønt grunnlagt 25 år før ordet var oppfunnet. Riktignok et fredskorps som ikke er «etisk nøytralt». Det legger ikke skjul på at det vil søke å stille den tekniske kunnen det representerer, inn i en kristen sammenheng. Bare slik tror det å kunne bli til virkelig velsignelse. Men kan noen være i tvil om at en tidobling, eller for den saks skyld en hundredobling, av en slik organisasjons krefter, kunne bety et avgjørende bidrag til forståelse mellom utviklingslandene og det gamle Vesterland?

TUNGHØRTE

Har De hørsels-problemer? Anskaff Dem da et av våre nyeste godkjente OTICON høreapparater, hørebriller eller øre-modell.

AMERICAN NORWEGIAN OTICON

A. BRUCE

Fridtjof Nansens plass 6, 2. etg., Oslo. - Telefon 42 33 32.

Spesialforretning. 42 års praksis.

OTICON er Nordens mest solgte høreapparat.

å ville si noe om en hemmelighet som er Guds alene. Men tidlig eller sent vil det skje: Jesus Kristus vil komme tilbake for å ta oss med seg og innsette oss i sitt Rike.

Ved slutten av vårt liv vil han komme «som en tyv» til hver enkelt av oss — det er evangeliets eget ord. Men ved verdens ende vil han komme, ikke som en tyv, men i sin herlighet og makt. Tror vi på dette? Lengter vi mot den stund da han skal «tørre hver tåre av våre øyne»? Når vi lengter etter en jordisk seier, etter vårt lands befrielse, da vet vi så godt hva det er å lengte, og når vi venter på en venns komme, da vet vi så godt hva det vil si å vente. Det er normalt at religiøse følelser har mindre spenning og større ro over seg, men de må da være like reelle for det og oppta en virkelig plass i vårt liv.

Men om han kommer som hersker og dommer ved verdens aften og som en tyv ved vårt eget livs aften — så kommer han også hver dag saktmodig og som en venn i sjelene. Og vi vet det i grunnen så godt: vi har da alle i vårt liv hatt øyeblikk av klarsyn og generøsitet — som oftest stod de ikke så langt borte fra en eller annen prøvelse; vi har da alle, i forbindelse med en virkelig oppriktig bønn, opplevd en visshet, en indre oppreisning, en fred — kan hende midt i smerten. Vi kjenner alle til Guds stemme i det indre, Guds stemme som oppfordrer oss til å glemme oss selv, til å bære over, til å hjelpe, Guds stemme som, etter at vi har tatt opp oppfordringen, taler fred og trøst inn i vår sjel. Kristus kommer uavlatelig på besøk i våre menneskeliv.

Han sier det selv til sin venn Johannes — og gjennom ham til oss alle: «Se, jeg står for døren og banker; om noen hører min røst og åpner døren, da vil jeg gå inn til ham og holde nattverd med ham, og han med meg.» Kristus står for vår dør og banker. Ofte ganske svakt.

For den virkelig trofaste og våkne sjel er det nok at den gjenkjenner ham og åpner sin dør. Når man lukker sine ører hender det at han går sin vei etter å ha banket for-gjeves. Det hender også at han da banker sterkere, at han slår med sin mektige hånd: gjennom lidelser eller gjennom fryktinngydende begivenheter. Slik kan sykdom, sorg, atskillelser, alle livets store prøvelser tjene i Guds planer som advarsler, slik kan de bane veien for hans komme. Salig den som oppfatter at det er Gud som banker på døren, for han vil også åpne og ta imot den kommende, og de skal sitte til bords sammen...

La oss nå til slutt understreke, at disse to former for den kristne lengsel: lengselen etter Herrens herlige gjenkomst og lengselen etter Kristi mysteriøse besøk i sjelens dyp — de fører både Jødefolkets og Marias forventning til sin fullbyrdelse.

Det som Jødefolket ventet av sin Messias var frelsen. Og det er nettopp denne frelsens siste etappe vi higer etter når vi håper på «kjødets oppstandelse og det evige liv», på vår forvandling og på gleden i Guds Rike. Og når det gjelder Maria, så lærer vi av selve evangeliet at hun ble enda lykkeligere over Guds åndelige nærvær i sin sjel enn over Kristi fysiske nærvær i sitt legeme. Marias lengsel etter Kristus, hennes glede over å bære ham finner sin fullbyrdelse i vår lengsel etter hans besøk, i vår glede over hans nærvær. På samme måte som Israels forventning om Messias' komme finner sin fullbyrdelse i vårt håp om Herrens triumferende og definitive gjenkomst.

Derfor er det at liturgien på første søndag i Advent retter vårt blikk mot de siste ting. Den spør oss inn-trengende: Venter vi fremdeles på Jesus Kristus?

M. J.

BLIKK på TIDEN

ET DRAP MED KONSEKVENSER

■ Suzanne Vandeput, sammen med sine fire medskyldige, ble frikjent av lagmannsretten i Liège — til tross for at hun hadde innrømmet å ha tatt livet av sitt thalidomide-skadde barn. Det er en frikjennelse som åpner skremmende perspektiver.

Ingen kan unngå å ha den dypeste medlidenhet med et menneske som Suzanne Vandeput. Dette er også den alminnelige tone i pressekommentarene verden over — enige eller ikke enige i dommen forøvrig. «Ingen vil sette seg til dommer over en gråtende mor», skriver selv den strenge moralens vokter, *Osservatore Romano*. Og alle ville gjerne at hun skulle bli ansett på mildeste måte av domstolen, så meget som taler til hennes unnskyldning. Belgisk lov kjenner riktignok ikke til betinget dom i et slikt tilfelle, men har til gjengjeld en annen mulighet: Benådning. Det er liten tvil om at denne muligheten ville kommet til anvendelse i denne konkrete sak.

Men hva skjedde i Liège? På spørsmålet: «Er det konstatert at det med vilje er blitt forøvet drap på Corinne Vandeput, den 29. mai 1962?» — svarte juryen: *Nei*. Og på spørsmål nr. 2: «Er drapet blitt forøvet ved gift?» svarte juryen fremdeles *nei*. Dette etter uforbeholdne tilståelser hva begge de to punkter angår, av de fem impliserte i saken. Og disse «nei» ble møtt

med rungende hurrarop og jubel fra en tilhørerskare i landskampstemning — de tilstedeværende journalister hadde inntrykk av å befinne seg på en fotballtribune, der hjemmelaget nettopp har satt inn seiersmålet, og dommeren blåser for full tid.

Det var bare hovedpersonen i dramaet som var fullstendig glemt i tumulten — lille Corinne Vandeput, og hva hennes liv tross alt kunne ha utviklet seg til, ved tålmodige og kyndige menneskers hjelp. Eller rettere sagt, ikke bare Corinne. Først 7500 andre mødre, 7500 andre leger, som hadde våget å ta på seg den byrde det er å sette et offer for thalidomide inn i verden. Og dernest alle denne verdens hårdt rammede åndssvake og vanføre — alle de som fra fødselen av er berøvet mulighetene for å leve hva godfolk kaller et «normalt liv».

Vi er skremt av denne dommen. For hva dommer og jury enn sier: Den har allerede skapt en presedens av uoverskuelig rekkevidde. Det er nå av en europeisk rett, i et kristent land, fastslått at man kan slå ihjel vanføre og krøplinger, som ikke kan forsvare seg, og bli frikjent for det. Vi er riktignok ikke forbauset: Vi har ventet og fryktet for den dagen dette ville komme. For den måtte komme. Juryen i Liège, og kanskje ubevisst, Suzanne Vandeput selv, har bare tatt konsekvensen av et syn som en bred opinion alt forlenget har godkjent. Sherry Finkbine krevde abort på den blotte mulighet for at det barnet hun bar, var skadd av thalidomide. Suzanne Vandeput vek først tilbake, da hun ble stilt overfor det uunnagelige faktum. Man kan spørre: Hvem var den tapreste av de to mødre? Men ingen rett på våre breddegrader ville tenke på å dømme Mrs. Finkbine. Hvorfor skulle saken da stille seg anderledes for Mme Vandeput?

Der finnes anstalter for hårdt handicappede, sterkt vanføre og åndssvake barn. Hittil har ingen tenkt på å nedlegge dem.

Men ville en Helen Keller hatt noen sjanse, dersom det syn som juryen i Liège representerer, hadde fått rå?

En journalist avla engang visitt på en slik anstalt. Man kom til en seng, hvor det lå noe som ikke var stort mer enn en rest av et menneske: Åndssvakt, hjelpeløst på alle måter. Journalisten spurte grøssende: «Hva skal det til å la noe slikt få leve?» Legen svarte: «Det er den prisen vi med glede betaler — for våre pasienters tillit.»

Men hvor lenge ennå?

NYTT SYN PÅ NORSK MIDDELALDER

■ Aschehougs nye store Norgeshistorie fikk vel en «flying start» da den ifjor kunne starte med to så hyperaktuelle bind som Chr. A. R. Christensens fremstilling av vår egen samtids Norgeshistorie — fra 1905 til idag, med arbeideroppmarsj og hjemmefront som dominerende trekk i billedet.

Men sannelig om det er grunn til å klage på kvaliteten hva den grå oldtid angår heller. Anders Hagen fikk megen ros for sin behandling av den i første bind, og nå kommer middelalderen for fullt, i den katolske historikeren Charles Joys' regi. Foreløbig er fremstillingen ført frem til år 1200, men der er enda et bind i vente fra Joys' hånd, slik at han dekker mesteparten av middelalderen, helt frem til unionstiden.

Det er første gang at en katolikk får forsøke seg på en samlet fremstilling av dette lange tidsavsnittet i vår historie, som er så dypt merket av det kristningsverk den katolske kirke gjennomførte i vårt land. Og noen vil vel frykte, at her har man satt bukken til å passe havresekken! Men kritikken ser ut til å være samstemt om at Joys har skilt seg med heder fra sin oppgave. Dette til tross for at hans orientering skiller seg i bunn og grunn fra den som har vært vanlig i norsk historieforskning.

Rent objektiv historieskrivning finnes som bekjent ikke, enhver historiker av noen verdi vil tolke historien ut fra sitt syn på hvilke dens dypeste understrømmer er. Norsk historieforskning har vært svært ensidig sosialt og økonomisk orientert. Derfor er det heller ikke så underlig at, som Johannes Elgvin skriver i «Morgenposten» (11. okt.)

«å komme fra professor Edvard Bulls middelalderhistorie fra 1930-årene til lektor Charles Joys' nye verk er som å komme fra en verden over i en annen. Dette betyr ikke at vår tid har mistet sansen for de økonomiske og sosiale faktorerers plass, snarere tvert om. Vår tid får en verdifullere plassering av dem, fordi man nå ser dem i relasjon til de åndelige faktorer som en rekke av oss har visst måtte ha spilt inn. Førrige generasjon ga en tolkning av kirke og stat i middelalderen, slik at det som ble nedfelt i våre lærebøker, gir et ensidig bilde av kirken som grisk makt. Lektor Joys forteller både om evne og higen, om menneskelig djervhet og svakhet, hva enten det er kirkens eller statens førende han skildrer. Han har orientert stoffet etisk, gitt utførlig plass til tidens livssyn og til menneskenes liv, derfor får han gjort stoffet så konkret og livfullt.»

Vi tror som lektor Elgvin: Ved å gi kirken hva kirkens er, synder ikke Joys mot den historiske objektivitet. Men han sørger for en nødvendig utfylling av et ensidig tegnet bilde.

«BISPENE OG ROMA»

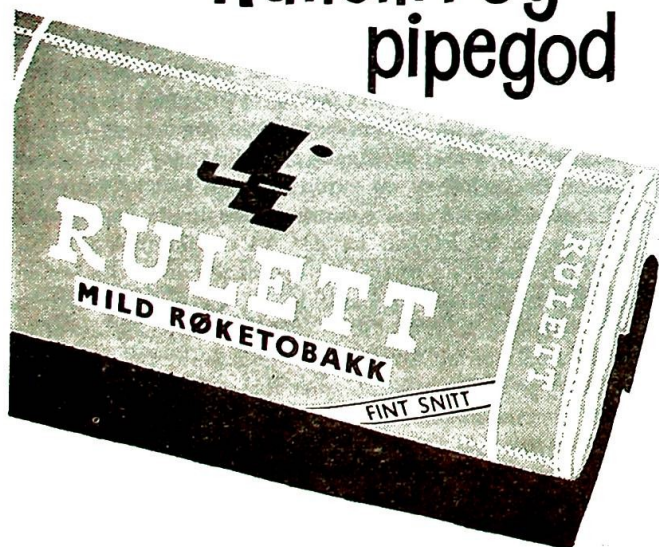
■ De norske statskirkelige biskoper har sittet sammen til møte og vedtatt en rekke uttalelser. Blant annet har de klart sagt sin mening om det nye lovforslag om trossamfunn, og den utvanning av den norske statskirke som det innebærer — ved at man aksepterer prinsippet om ikke-døptes medlemskap. Bispemøtet har kanskje ikke «slått i bordet», som enkelte har uttalt ønske om — men det er da heller ikke bispemøters vane. Så langt, så vel.

Atskillig mindre overbevist blir man derimot av en annen

RULETT

MILD RØKETOBAKK

Rullefin og
pipegod

AS NORSK ENGELSK TOBAKKFABRIKK (NETO)

All slags skadeforsikring

Norges Brannkasse

Landets eldste forsikringselskap grunnlagt 1767

Oslo: Wergelandsvn. 3, tlf. 33 70 70

Stavanger: Nygt. 26, tlf. 30 799

Bergen: Strandgt. 1, tlf. 13 673

Trondheim: Dronningensgt. 9, tlf. 25 061

Tromsø: Storgt. 63, tlf. 1080

Representanter:

I byene: Branntakstbestyreren

På landet: Lensmannen

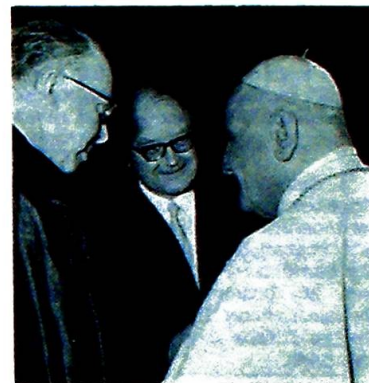
uttalelse fra det samme møte — nemlig den som gjelder Fellesmarkedet. Den overvelder en ikke nettopp ved sin generøsitet eller ved sansen for de store linjer. Den er heller ikke meget klar. Og en katolikk kan ikke annet enn stusse ved mer enn ett punkt i denne erklæringen.

Nå kommer riktignok meget an på øynene som ser. Men mon ikke bispemøtet har sin egen valne form å takke for at «Dagbladet» trykker det til sitt bryst — som den frie tankes og det frie ords beskytter, mot de forferdelige autoritære katolikkene man kan risikere å komme ihop med? («Bispene og Roma», 16. nov.) Og er det ikke den samme uklare uttrykksmåte som gjør at «Arbeiderbladet» (17. nov.) spyrr uttalelsen ut av sin munn — som et skammelig angrep på ærlige italienske arbeidere, som ikke ber om annet enn å få tjene sitt brød i sitt ansikts sved?

Bispene skriver bl. a.: «Ved et eventuelt medlemskap i EEC (Fellesmarkedet) vil vår kirke trolig få en bredere og mer direkte berøringsflate med andre kirkesamfunn. I en særstilling vil den romersk-katolske kirke stå. Denne kirke har ikke bare indirekte tatt stilling for og støttet dannelsen av EEC, men et stort flertall av den samlede befolkning i de land som i dag er med i organisasjonen, tilhører dette kirkesamfunn. Denne nye situasjon får konsekvenser for vår kirke både utad og innad. Utad betyr det en utvidet adgang til å forkynne evangeliet, slik som vår kirke har mottatt det og forstår det. Innad krever det en sterk besinnelse på og samling om vår kirkes egenart og budskap.»

Ikke minst med tanke på de merkverdige forestillinger angående den katolske kirkes vilje og evne til maktutfoldelse gjennom EEC, som bare er så altfor kurante innenfor «kristenfolkets» brede lag, skulle vi ønske at biskopene hadde uttrykt seg noe mindre tvetydig. Av ovenstående tekst kan man prak-

Det Lutherske Verdensforbund er til stede i Roma: Prof. Skydsgaard i audiens hos paven.

tisk talt lese at den katolske kirke som sådan har gått inn for Fellesmarkedet, som et egnet middel til katolsk ekspansjon, og at dette derfor krever at den lutherske kirke setter seg i høyeste alarmberedskap, mobiliserer alle sine krefter til et motattakk: «Utad betyr det en utvidet adgang til å forkynne evangeliet.» — Så. Hvor, og overfor hvem?

For tiden sitter det et kirkemøte sammen i Roma, hvor også den norske statskirke indirekte er til stede og over innflytelse på forhandlingenes gang — gjennom det Lutherske Verdensforbunds representanter. Andre protestantiske kirkeoverhoder har funnet det riktig å oppfordre sine troende å be for dette kirkemøtet, som jo også angår dem. Det ville kanskje vært for meget å vente at de norske biskoper hadde antydnet noe tilsvarende. Men det ville unektelig ha beroliget oss med hensyn til biskopenes økumeniske sinnelag, og vesentlig bidratt til å fjerne den følelse av uvelhet som uttalelsen om Fellesmarkedet ikke har kunnet unngå å skape hos oss.

Angelico.

UTLANDET

VATIKANET

St. Josef inn i messens kanon.

Pave Johannes XXIII har besluttet å etterkomme en rekke biskopers ønske om å la St. Josef, Jesu pleiefar og Kirkens beskytter, få en plass i kanonbønnens påkallelse av helgnene, i bønnen *Communicantes*.

ALBANIA

Religionen undertrykkes.

En flyktning fra Albania som nylig kom til Italia kunne gi detaljer om kirkeforfølgelsen i Albania. Både kristne og muhammedanere (Albania er overveiende et muhammedansk land) lever under sterkt press. Studenter som besøker en kirke eller moské risikerer å bli relegert fra universitetet. Lærere har uttrykkelig forbud mot å delta i noen gudstjeneste. Kirker og moskéer forfaller, da de troende ikke makter på egen

hånd å holde dem i stand. Forøvrig blir både kirker og moskéer mange steder omgjort til lagerhus. I Tirana er den ortodokse katedral blitt dansested.

Om de tre katolske biskopers skjebne visste flyktningen intet.

ALGERIE

Kirker blir moskéer.

Erkebiskopen av Alger har etter en mindelig overenskomst overlatt sitt palé til den algirske regjering. Paléet var

i sin tid den algirske deys, og var blitt overlatt den katolske biskop av den franske regjering. Ennvidere er katedralene i Alger og Constantine, bygd på tidligere moskéers grunn, blitt overlatt til den muhammedanske kultus. Den franske regjering som formelt eier bygningene, har uttalt sin forbauselse over ikke å være blitt forespurt angående overleveringen. Den katolske kirke har imidlertid ikke ønsket å vente på den generelle overenskomst angående eienomsforholdene i Algerie, uten tvil for

De utvalgte vakreste norske bøker 1961:

MESSEBOKEN — Missale Romanum, latin-norsk, er en av dem. Vent ikke for lenge med å anskaffe den! Enda finnes følgende utgaver:
Innbundet i sort, blått eller brunt gjeteskinns m/ gullsnitt kr. 60.—
» » sort, blå eller rød plastikk m/ farvesnitt » 40.—

ST. OLAV BOKHANDEL OG FORLAG, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

TYRILYS

1/3 TYRI
FABRIKKER

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

ikke å gi det utseende av at man var uvillig til å gi slipp på disse bygningene, som man kunne være enig i at et uavhengig Algerie hadde et rettmessig krav på.

I den senere tid har det to ganger forekommet at katolske geistlige og ordensfolk er blitt til gjenstand for attentater. To prestere ble nylig myrdet av banditter i Aurés. Et par uker senere ble en ordenssøster drept av ukjente overfallsmenn like utenfor Alger by. I begge tilfelle dreide det seg om simple røverier.

SOVJET-SAMVELDET

Orden til patriarken.

Den sovjetiske president Leonid Bresjnev har dekorert Moskva-patriarken Aleksei med ordenen «Arbeidets røde

banner». Patriarken fikk ordenen til sin 85-årsdag. Som grunn til dekorasjonen blir angitt de «store patriotiske for-tjenester» patriarken har innlagt seg i arbeidet for freden.

FREDRIKSTAD	
FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller Mek. verksted — Blikkeballasje og metallvarer av enhver slags — Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed — Isenkramartikler — Elektrisk og Autogensveisning — Stanseartikler	
FREDRIKSTAD BRYGGERI FREDRIKSTAD	Chr Gfannestad <small>HANDELSGARTNERIER FREDRIKSTAD</small> Vi leverer til blomsterforretninger landet over.
 ALT I FOTO OG FILM	EDVARDESEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 1220 - Fredrikstad
 Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 2945	 ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad
KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 3190	C. HANSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 3056 FREDRIKSTAD
	FREDRIKSTAD BYGG A/S Byggevarer - Jernvarer Malervarer Sentralbord 5945
ALFR. GRØNNEBERG Urmaker & Optiker Fredrikstad	HELENE ANDRESEN KJØTT- OG PØLSEVARER Glemmengt. 3, 4, 5. Tlf. 2131 og 2031
KLEMET JOHANSEN Fredrikstad Begravelsesbyrå Farmannsgt. 10 - Tlf. 3062 1885 75 år 1960	KNUT CHRISTIANSEN Spesialforretning i Radio og Fjernsyn Farmannsgt. 1-3 - Tlf. 6464
BRYNILDESENS FABRIKKER Drops og Mineralvann	O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 5840
	S. Larsen & Co. Møbelforretning Nygårdsgaten - Fredrikstad Telefon 2265

Siden Moskva-patriarkatet er blitt medlem av Kirkenes Verdensråd, har det arbeidet på å forhindre slike uttalelser fra Verdensrådets side som går imot Sovjet-Samveldets utenrikspolitikk.

HAITI

En tredje biskop utvist.

Den reaksjonære president Duvalier har i en årrekke forfulgt den katolske kirke på Haiti. Tidligere er erkebiskop Poirier av Port-au-Prince blitt utvist,

og kort tid etter hans etterfølger, biskop Augustin. Erkebiskopen ble beskyldt for å støtte kommunistene. Nå er også biskop Robert av Les Gonaives forvist sammen med tre franske prester.

FRANKRIKE

Protestantisk kirkeleder medlem av Akademiet.

Kardinal Tisserant, som er medlem av l'Académie Française, forlot forleden Roma og kirkemøtet for 24 timer, for

å være med på å sikre valget av den kjente protestantiske kirkeleder Marc Boegner som medlem av Akademiet.

MANDAL	
Gjør som vi kjøp Deres bøker i SVEINDALS BOKHANDEL MANDAL	MARNAR KJOLER forhandles over hele landet
A/S DET NORSKE KOKOSVÆVERI Benytt våre spesielle kirkeløpere i bukke og velour	

ARENDALE	
JØRGENSEN & CO. Bakeri. Konditori	<i>Arendal</i> Trikotasje- forretning Tif. 1247
ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tif. 1756 — Arendal — Tif 1756	MØRLAND-SKO Tif. 2802 Selvsalgforretning
ARENDALE FARVEHANDEL Tif. 2050 Engros - En detalj	BRØDRENE PETERSEN Skomakerforretning Arendal
OLAV SLAATTENE Blomsterforretning. Begravelsesbyrå Tif. 1958 Havstad, Arendal	BYGGMESTER HANS NILSEN Neset 362 Arendal Tif. 2647
J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tif. 2360	HELENE JACOBSEN Garn, Trikotasje og Babyutstyr Havnegaten — Tif. 1459 — Arendal
OLAV BEISLAND (Ingv. Jenssens Eff.) Kirkegaten Kolonialforretning Telefon 1280 - 2831 - 2713	PEDERSEN & CO. Fiskebryggen Arendal

MANDAL	
GERH. CHRISTENSENS SØNNER Alt i manufaktur	
OLUF LOHNE Jernvarer - Kjøkkenutstyr Malerverer	
ARENDALE	
	
JOACHIM LARSEN Spesialforretning i utstyrvarer Tif. 1081 — Etablert 1872	
SHELL — ARENDAL Tif. kontor 2013 Anleggstlf. 1848	
M. A. STIANSEN Herreekvipering - Guttekonfeksjon Tif. 1018	
Malermester K. LØNNHAUG Kolbjørnsvik Tif. 1333	
Glassmester W. SJØEN Tif. 2862	
VOLKSWAGEN O. M. LUNDE & CO. Sentralbord: 4040	

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

A/S Norsk Medicinsk Varehus

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell - Elektromedisin - Røntgen

Pilestredet 7
Tlf. 33 43 70
OSLO

Service-avdeling
Apotekerveita 4 - Tlf. 24 921
TRONDHEIM

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkeninnredning og utstyr

THIIS & CO ^A_S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgata 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH

Majorstua - Oslo
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Brevskolen om den katolske kirkes tro og moral.

Spørsmål besvares av lærerne.

Skriv etter prospekt.

Katolsk Informasjon

P.boks 3664

Oslo.

**Til daglig
nytte
og glede**

Omslag til
TELEFONKATALOGEN
i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15.—
Flerfarget kr. 18.—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Galligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

